

מחקר חדש: מסרים של שותפות פוליטית יהודית-ערבית לא יפגעו במפלגות המרכז-שמאל בקרב הציבור היהודי, מסר של שוויון יעלה את התמיכה בהן

אמנון בארי-סוליציאנו וד"ר ת'אבת אבו-ראס, מנכ"לים שותפים של עמותת יזמות אברהם: "יש כאן הזדמנות היסטורית, הוכח שגם הציבור היהודי לא נרתע משוויון ומשותפות פוליטית עם נציגי הציבור הערבי."

מחקר של עמותת 'יזמות אברהם', מראה כי פנייה של מפלגות המרכז-שמאל לציבור הערבי במסרים של שוויון ושותפות פוליטית, לא פוגעת בהן אלקטורלית בקרב הציבור היהודי. המחקר הוא חלק ממהלך רחב של העמותה, הבדוק את עמדות הציבור הערבי כלפי נושאים בוערים בתקופת הבחירות, במקביל לבדיקה של עמדות הציבור היהודי בנושאים אלה.

הסקר נערך על ידי מרכז 'אקורד' בראשות פרופ' עירן הלפרין, באמצעות חברת הסקרים iPanel, והוא הקיף 707 משיבים יהודים ישראלים, שהצביעו בבחירות האחרונות למפלגות כחול לבן, הליכוד, מרצ, העבודה, כולנו, וישראל ביתנו. מועד הרצת הסקר: 15-20/8/2019.

בשלב הראשון של הסקר, נשאלו הנבדקים למי הצביעו בבחירות האחרונות (אפריל 2019). לאחר מכן, הם נחשפו למודעה שפורסמה, כביכול, בעיתון בשפה הערבית, ובה פונה ראש מפלגת המרכז-שמאל הגדולה המשתתפת בבחירות לכנסת ה-22, בני גנץ, לציבור הערבי עם אחד מ-4 מסרים שנבדקו: (1) מסר "בקה" (טיפול בבעיות שמטרידות את החברה הישראלית בכללותה); (2) מסר של צמצום פערים וטיפול בבעיות המעסיקות את החברה הערבית; (3) מסר של שוויון מלא ומיגור הגזענות; ו-(4) שיתוף פוליטי מלא וייצוג שוויוני של המיעוט הערבי בישראל כחלק מהממשלה. לבסוף, הם נשאלו למי בכוונתם להצביע בבחירות, ונעשתה השוואה בין תשובתם להצבעתם בבחירות האחרונות. בשלב הבא של הפרויקט תיבחן גם ההשפעה של מסרים דומים מטעם מפלגות ימין.

מהשלב הנוכחי של המחקר עולה, כי סוג המסר אליו נחשפו הנשאלים לא פגע במידת התמיכה במפלגת המרכז-שמאל, ובאחד המסרים אפילו הייתה עליה קלה בתמיכה. במסר ה"בקה" (כלומר, עצם הפנייה לציבור הערבי) נרשמה ירידה קלה ביותר (של כ-5%) בכוונה להצביע למפלגת כחול-לבן, התואמת את הירידה המוכרת מהסקרים השונים בתמיכה בה. במסרים האחרים לא נרשמה ירידה משמעותית נוספת (5% במסר על שותפות פוליטית, 7% במסר על צמצום פערים). במסר הקורא לשוויון מלא ומיגור הגזענות, אף נרשמה עליה בתמיכה במרכז-שמאל בציבור היהודי (11%). זאת, ככל הנראה, משום שמסר זה נתפס כנובע מתוך מניע ערכי יותר, ומעלה את התפיסה החיובית של ראש המפלגה בדגש על אמינות, מוסריות, כנות ונאמנות.

ממצאי הסקר מצטרפים לסקר קודם של יזמות אברהם, שבוצע בשיתוף עם עמותת 'סיכוי' ומרכז אקורד. לפי סקר זה, הגורם מספר אחת שיעודד הצבעה בקרב ערבים, הוא מסרים ברורים מצד מנהיגים במרכז-שמאל, שיפעלו לשוויון, צמצום פערים ושותפות פוליטית. 30.7% מהנשאלים הצביעו בסקר זה על מחויבות של המפלגות הציוניות לפעול בנושאים החשובים להם, כגורם שיגביר את המוטיבציה שלהם להצביע. 25% הצהירו כי הסיכוי שיצאו להצביע יגבר, אם המפלגות הציוניות יחרטו על דגלן את נושא השוויון. כמעט 20% אמרו כי אם מפלגות השמאל-מרכז יושיטו יד לשיתוף פעולה עם הערבים, זה יגרום להם להצביע.

כלומר – ניתן לומר, בהתבסס על שני המחקרים הללו, שבעוד שמסרים של צמצום פערים, שוויון ושותפות פוליטית כלפי הערבים יחזקו את האמון של המצביעים הערבים ואת אחוזי ההצבעה שלהם, הם לא יפגעו בתמיכת הציבור היהודי במפלגות המרכז-שמאל.

אמנון בארי-סוליציאנו וד"ר ת'אבת אבו-ראס, מנכ"לים שותפים של עמותת יזמות אברהם, אמרו בעקבות ממצאי הסקר: "המחקר מראה כי החשש מאיבוד תמיכה מקרב מצביעים יהודיים בשל פניה לציבור הערבי הוא חשש מדומיין שאין לו בסיס. יש כאן הזדמנות היסטורית, הוכח שגם הציבור היהודי לא נרתע משותפות פוליטית ושוויון מלא. פנייה לציבור הערבי תחזק את ההשתתפות של הציבור הערבי באירוע השיא של הדמוקרטיה, וזה אינטרס מובהק של כולנו."

אקורד • אֶכּוֹרְד • aChord

פסיכולוגיה חברתית: علم النفس الاجتماعي للتغيير الاجتماعي
Social Psychology for Social Change
לשינוי חברתי

בחירת המחיר האלקטורלי בעת פנייה לציבור הערבי בבחירות הארציות

צוות המחקר

פרופ' עירן הלפרין | יוסי חסון | נמרוד ניר

בשותפות עם עמותת יוזמות אברהם

אוגוסט 2019

רקע

- המפלגות בישראל משתדלות לכוון את המסרים שלהן באופן מותאם לסקטורים שונים בחברה הישראלית ביניהם כלפי הציבור היהודי והציבור הערבי.
- עם זאת, יש לבחון האם המסרים שמכוונים כלפי המיעוט הערבי בישראל משפיעים בצורה עקיפה על הנכונות להצבעה בקרב הציבור היהודי עבור מפלגות אלו.

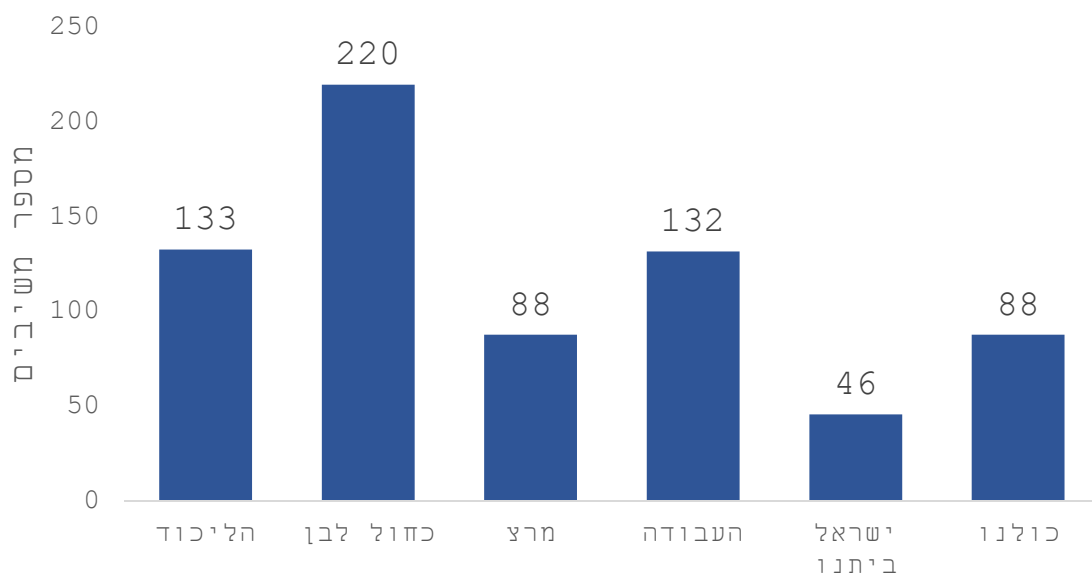
מטרת המחקר

- בחינת ההשפעה של מסרים המכוונים כלפי האזרחים הערבים בישראל מצד מפלגות מרכז-שמאל ומפלגות ימין על נכונות ההצבעה של הציבור היהודי (בדגש על מצביעים פוטנציאליים)

תיאור המדגם ומערך המחקר – שלב ב'

פילוח משיבים לפי הצבעה בבחירות
אפריל 2019

הצבעה בבחירות אפריל 2019

- 707 משיבים יהודים ישראלים שהצביעו בבחירות האחרונות למפלגות כחול לבן, הליכוד, מרצ, העבודה, כולנו, וישראל ביתנו

- מועד הרצת הסקר: 15-20/8/2019

- חברת סקרים: iPanel

- הנבדקים חולקו ל-4 תנאים, בכל תנאי הוצגה מודעה אחת שכביכול פורסמה בעיתונות הערבית

מערך המחקר

1

אזרחי ישראל הערבים, המדינה שלנו, הבית המשותף שכולנו חולקים, עומד בפני אתגרים המאיימים על החוסן החברתי והכלכלי של כולנו – ועל אופייה של ישראל כמדינה יהודית אך גם דמוקרטית.

בשעה שמערכת הבריאות קורסת, הפשיעה משתוללת ואין אופק מדיני לסיום הסכסוך שלנו עם שכנינו – ההנהגה עסוקה בהישרדות פוליטית. רק אם נחליף את השלטון הרע הזה, נצליח להיחלץ ממסלול ההתדרדרות הבלתי נמנעת שאליו הוא מוביל אותנו.

השינוי נמצא ממש במרחק נגיעה, אבל לא נצליח להביא אותו לבד. אנחנו צריכים אתכם לצידנו. לכן אנו קורא לכם לשים את אמונכם ברשימת כחול לבן בראשותי ולהצביע עבורנו בבחירות הקרובות.

שלכם,

בני גנץ

2

3

4

תנאי ביקורת

פנייה לערביי ישראל

למען טיפול בבעיות

כלליות שהחברה

הישראלית סובלת מהן

מערך המחקר

1

2

3

4

אזרחי ישראל הערבים, המדינה שלנו, הבית המשותף שכולנו חולקים, עומד בפני אתגרים המאיימים על החוסן החברתי והכלכלי של כולנו – ועל אופייה של ישראל כמדינה יהודית אך גם דמוקרטית. אתם, ערביי ישראל, חווים את המציאות הקשה הזו יותר מכל מגזר במדינה. הפשיעה במגזר משתוללת ללא רסן, היעדר תקצוב הולם לרשויות הערביות מנציח פערים במערכת החינוך, תשתיות לא ראויות וכל אלה פוגעים קשות באיכות החיים ובביטחון האישי של ערביי ישראל. מדינה נבחנת ביכולת שלה לסייע לקבוצות המיעוט שבה, ולכן צמצום פערים בחינוך, תשתיות, וצמצום האלימות צריכים להיות יעד מרכזי של הממשלה. רק כחול לבן תוכל להביא להחלפת השלטון ולבסס תוכניות עמוקות ומקיפות שיובילו לצמצום דרמטי של פערי הפשיעה, העוני, החינוך ואיכות החיים במגזר הערבי. השינוי נמצא ממש במרחק נגיעה, אבל לא נצליח להביא אותו לבד. אנחנו צריכים אתכם לצידנו. לכן אנו קורא לכם לשים את אמונכם ברשימת כחול לבן בראשותי ולהצביע עבורנו בבחירות הקרובות. שלכם, בני גנץ

צמצום פערים

פנייה לערביי ישראל

למען צמצום פערים

וטיפול בבעיות

חינוך, תשתיות

וצמצום אלימות בחברה

הערבית

מערך המחקר

שוויון

פנייה לערבי ישראל
למען שוויון אזרחי
מלא ומיגור גזענות
ואפליה שמופנית כלפי
קבוצות שונות

1
2
3
4

אזרחי ישראל הערבים,
המדינה שלנו, הבית המשותף שכולנו חולקים, עומד בפני
אתגרים המאיימים על החוסן החברתי והכלכלי של כולנו – ועל
אופייה של ישראל כמדינה יהודית אך גם דמוקרטית, שבה כלל
האזרחים שווי זכויות ומעמד.
כחול לבן מאמינה כי שוויון הוא צו מוסרי עליון. חברה שמנציחה
פערים בין מגזרים ומעמדות, היא חברה מפולגת ומשוסעת,
שעתידה וקיומה בסכנה. גזענות, אפליה, אי שוויון חלוקתי,
פערים כלכליים וחברתיים: כולם סממנים לחברה שעומדת בפני
פשיטת רגל ערכית. ההנהגה הפוליטית בישראל אינה נלחמת
בתופעות המכוערות הללו: היא מלבה ומעצימה אותן לצרכים
פוליטיים, תוך העצמת הקיטוב והפילוג בין הקבוצות השונות
המרכיבות את המארג החברתי המיוחד של מדינתנו.
כחול לבן בראשותי תפעל למען כינון שוויון אזרחי מלא, תמגר
את תופעות הגזענות והאפליה ותלחם כדי שכל אזרח ואזרחית
בישראל יחוו רצויים במקום שהוא ביתם.
השינוי נמצא ממש במרחק נגיעה, אבל לא נצליח להביא אותו
לבד. אנחנו צריכים אתכם לצידנו. לכן אנו קורא לכם לשים את
אמונכם ברשימת כחול לבן בראשותי ולהצביע עבורנו בבחירות
הקרובות.
שלכם,
בני גנץ

מערך המחקר

1

אזרחי ישראל הערבים, המדינה שלנו, הבית המשותף שכולנו חולקים, עומד בפני אתגרים המאיימים על החוסן החברתי והכלכלי של כולנו – ועל אופייה של ישראל כמדינה יהודית אך גם דמוקרטית, שבה כלל האזרחים שווי זכויות ומעמד.

2

חוסנה של חברה חייב להיות מבוסס על שיתוף פעולה של כלל חלקיה וגווניה, על חזון המשותף לאזרחי המדינה כולם. יותר מדי שנים שקולם של ערביי ישראל במוקדי קבלת ההחלטות אינו נשמע וכוחם היחסי לא מקבל ביטוי ראוי. וכך, כחמישית מאוכלוסיית מדינת ישראל, נדחקה מעמדות ההשפעה וממוקדי הכח והשלטון: שאמורים לשרת את כלל אזרחי ישראל.

3

כחול לבן בראשותי מבטיחה להילחם למען כינון שותפות אמת בין אזרחי ישראל היהודים והערבים, לייצוג שוויוני ושיתוף מלא של ערביי ישראל בהנהגה הפוליטית (כלומר, כחלק מהממשלה), הכלכלית והחברתית. רק דרך סולידריות ושוויון נוכל לממש את העיקרון לפיו לכולנו יש את הזכות והאחריות להשפיע ולהוביל את המדינה שהיא ביתנו המשותף.

4

השינוי נמצא ממש במרחק נגיעה, אבל לא נצליח להביא אותו לבד. אנחנו צריכים אתכם לצידנו. לכן אנו קורא לכם לשים את אמונכם ברשימת כחול לבן בראשותי ולהצביע עבורנו בבחירות הקרובות. רק יחד, כשותפים מלאים ושווים, נוכל להוביל את המדינה למחוזות חדשים. שלכם, בני גנץ

שותפות

פנייה לערביי ישראל

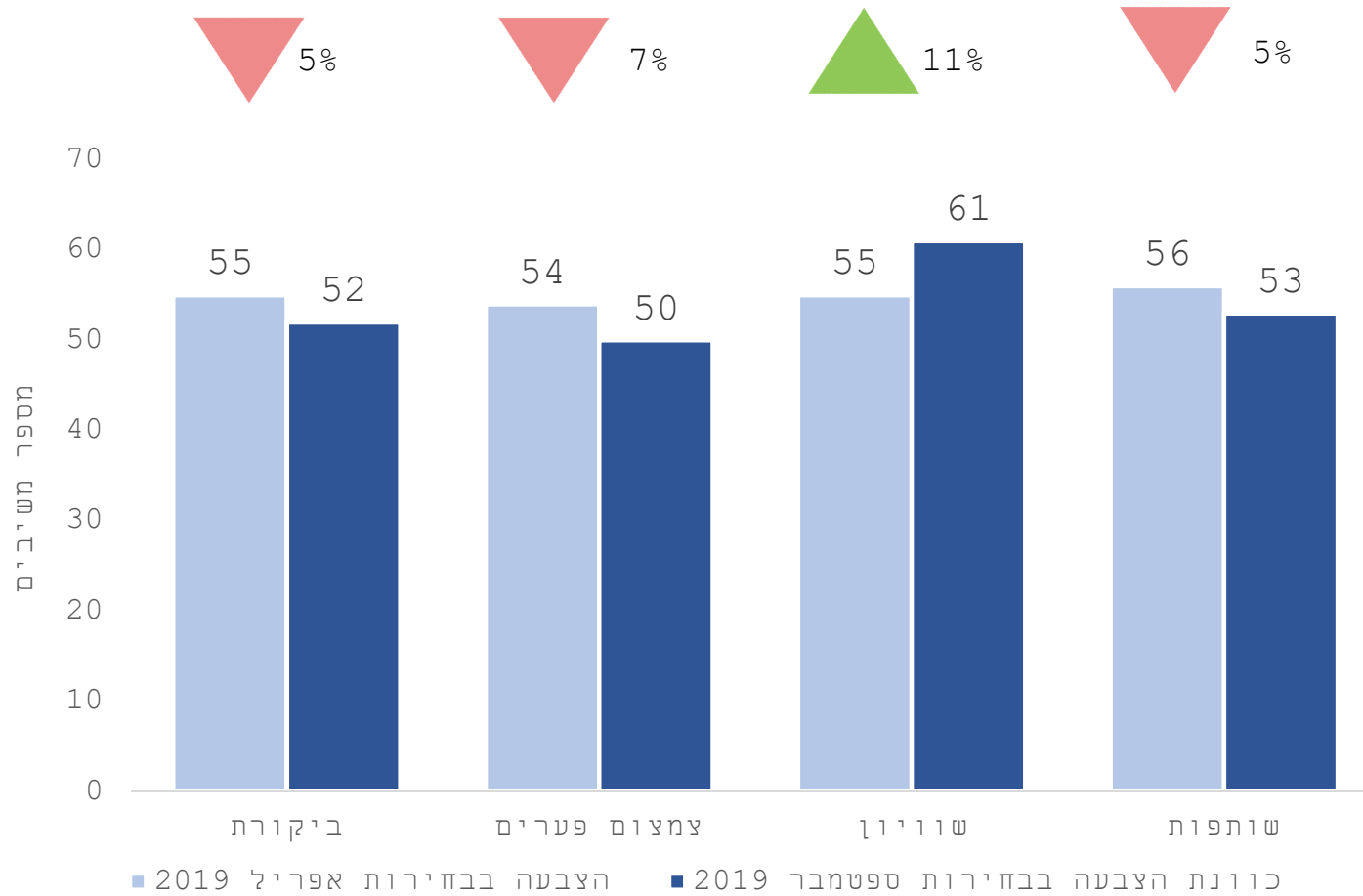
למען שיתוף מלא

וייצוג שוויוני של

המיעוט הערבי בישראל

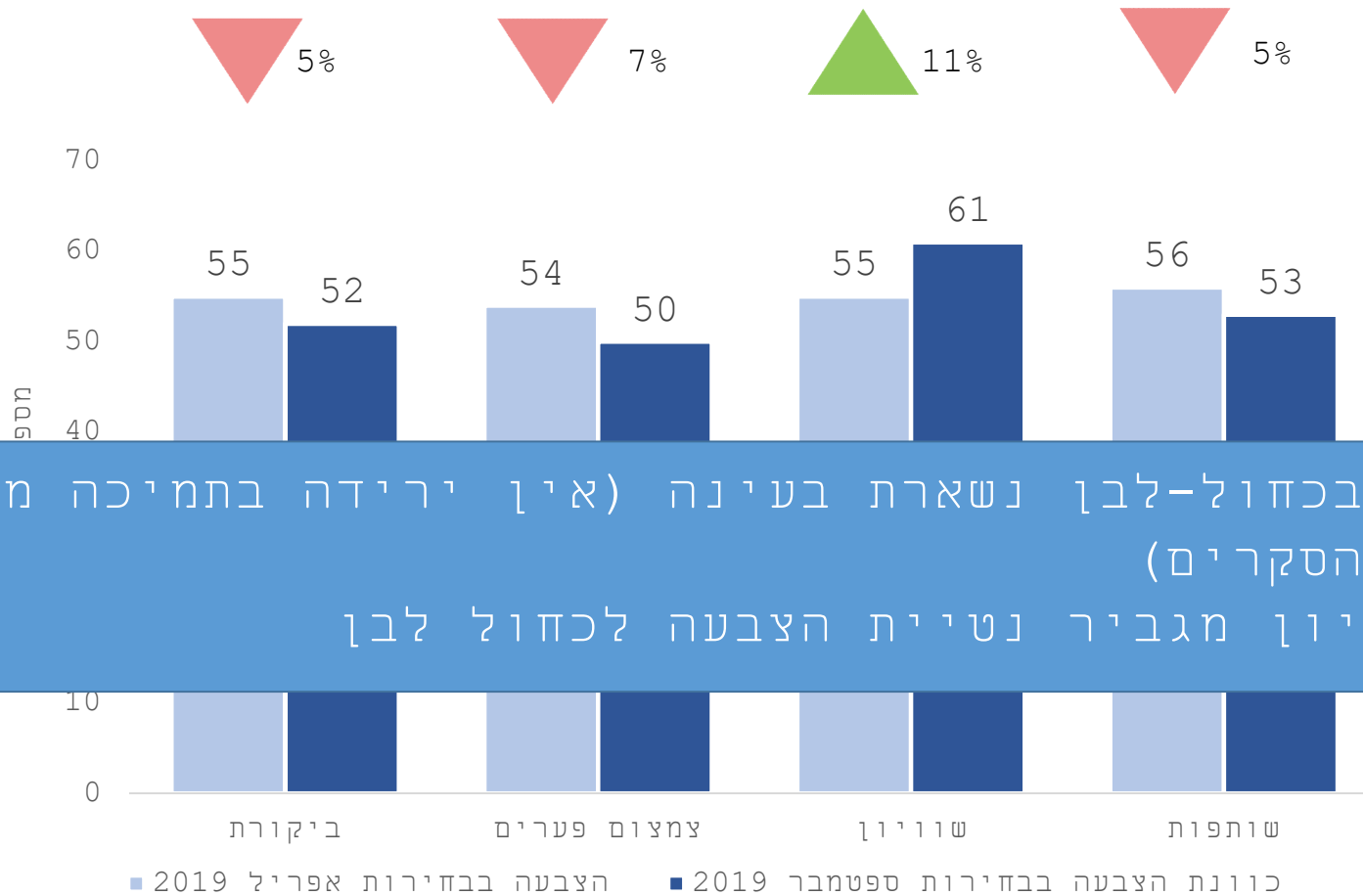

כמה הצביעו לכחול-לבן, וכמה יצביעו הפעם – לפי מסרים

כמה הצביעו לכחול-לבן, וכמה יצביעו הפעם – לפי מסרים

סיכום

- אמירות למען הציבור הערבי אינן מובילות לירידה משמעותית בנכונות להצבעה בהשוואה לפנייה ניטראלית לציבור הערבי
- מסר של שוויון שפונה לכל הקבוצות, ביניהן הציבור הערבי (אבל לא רק), מוביל לעלייה בהצבעה למפלגה הן מקולות שמאל וקולות מימין (העבודה, כולנו, הליכוד, מרצ)
- מסר של שוויון נתפס כנובע מתוך מניע ערכי יותר, ומעלה את התפיסה החיובית של ראש המפלגה בדגש על אמינות, מוסריות, כנות ונאמנות
- בשלב ג' של המחקר תיבחן השפעת מסרים דומים מטעם מפלגות ימין